

Tutu ni tenda'a Nyavu nu taka ñaxivi xe ka ñejnu'u i Iya Jesús

Santiago

Mixteco de San Juan Teita

LigaBíblica[®]
INTERNACIONAL

Primera edición
Santiago
Mixteco de San Juan Teita
xtj

©2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Versión electrónica ©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2024
www.scriptureearth.org

Licencia Creative Commons (Reconocimiento-
NoComercial-SinObraDerivada 4.0 Unported)

- Compartir — Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar, públicamente la obra.
- Reconocimiento — Debe reconocer los créditos de la obra.
- No comercial — No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
- Sin obras derivadas — No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.es>

Tutu ni tenda'a Nyavu nu taka ñaxivi xe ka ñejnu'u i Iya Jesús

Nyavu ka'an te data'vi kuu

1 Maa da nani Nyavu, in tee xe inu kuechi nu Iya Nyosi y nu Iya Jesucristu kuu da, te tenda'a da data'vi kuu nu ndi uxi uu jna'a ñaxivi israelita xe ni ka ite nuu i nitu'u ñuu ñaxivi, xe ka ñejnu'u i Iya Jesús.

Nandede da'a o orre xe Iya Nyosi koto jnuni ña ya

²Ñani, ku'va, ki kudii ini ni orre xe ka ini ni ndidaa nuu jnundo'o, chi dia'a ito jnuni ña Iya Nyosi, nuxe ndaa ndijia xe ka ñejnu'u ni ya, di ñatuu. ³Te xe ka ini ni, xe orre xe ka ñunee ni in jnundo'o, jnundo'o xa'a chindee ña nandede kutexii ga anu o xe chindikun o Iya Nyosi. ⁴Te orre xe xe ama ni kutexii anu ni, ki kuendetu ni jnu'u ya te ki kaka ndaa ni ichi ya te ma kumani in xe ndandi'i ni.

⁵Ko nuxe nde in ni ndandi'i xenijnuni, kua'a xe ki kuini ni nandede ki da'a ni, ki kakan ta'vi ni nu Iya Nyosi, te maa ya taji xenijnuni ya. Chi jna'a ini ya xe kuña'a ya nadaa xenijnuni ka ndandi'i taka ñaxivi xe ka ikan i nu ya.

⁶Te orre xe ki kakan ta'vi ni nu Iya Nyosi, ki kuejnu'u ni ya ni ini ni anu ni, xe kuu da'a ya taka, ko ma ki ndaxu'u ni. Chi xondo ndidita ini i xe kani ini xe ma ndaku ya da'a ya taka xe kuu ini ya, kuu i mudu ndute mar xe orre xe'e deen tachi, dia'a xa'a, dia'a xukan nii ndute. ⁷Nuxe ni ka ndidita ini ni, ma ki kundetu ni xe taji Iya Nyosi in xe kakan ni nu ya. ⁸Chi vijna tuku ñeni ini ni, te xujnee ni dama ga ñeni ini ni, te ñatuu xijnii ni jnu'u ka'an ni.

⁹In ñani o xe kunda'vi i, kuedi xe ñatuu kanuu i nu ñuu ñaxivi, ko na kudii ini i, chi kanuu deen ga i nu Iya Nyosi. ¹⁰Ko in ñani o xe kuika deen te, na kudii ini te, chi xe ama ini te xe maa Iya Nyosi ñatuu da'a ya kuenda mediu te, di taka in xe iyo xe kaa te. Te xee in kivi xe taka ñaxivi kuika ki kuu i, te naa taka xe ka neva'a i, diukan nava'a ka dii in

ita xuku te ka i'i i. ¹¹Orre xe inu iya nikandii, te daa deen ka'ni, ka xichi ita, kuedi xe luu deen ni xu ito. Diukan ni jna'a kuu in ñaxivi kuika orre xe naa i ii taka xe neva'a i.

Nandede ito jnuni ña Iyanyosi

¹²Xondo ka ini jnundo'o te ndaku i xe ma kenekava i da'a i xe u'u, kuini ka'an xe ni ndaku i nuxe u'u te ndani'i ta'vi anu i nde andivi, nu kuteku i ni kani ni ika ni, chi dia'a ni ka'an maa Iya Nyosi xe ki kukuu taka ñaxivi xe kuini va'a i nu ya.

¹³Ko nuxe nde in ñaxivi kuu ini i xe da'a i in xe u'u, ma ki kani ini i xe Iya Nyosi daka'an ña, chi maa ya ma kivi ma ñuu da'a ya xe u'u, te ma kivi ma ñuu da'a ya xe ni xe in ñaxivi kani ini i di kuu ini i xe da'a i in xe u'u. ¹⁴Du'va, maa ñaxivi kuu ini i xe da'a i in xe u'u, ndogani xe ñendetu i nuxe u'u ñunee xenijnuni i, te ka da'a i xe u'u. ¹⁵Orre xe kuñe'nu xe u'u ini anu i kenekava i xe da'a i in xika kuechi nu Iya Nyosi, te diukan maani maa xe u'u ñu'u ini i xe da'a i te xe u'u xukan ndakueka ña xe kuu i ni kani ni ika nde andeya.

¹⁶Ñani, ku'va, ma ki kava nee ni te ma ki danda'vi ni maa ni. Chi Iya Nyosi ñatuu daka'an ña ya xe ki da'a ni xe u'u. ¹⁷Taka nyaa xe va'a veji nde andivi, maa tata o Iya Nyosi taji, divi ni maa ya ni da'a taka xe jnuu nde andivi: iya nikandii, iya xoo, te dani jna'a taka iya. Te ñatuu dama Iya Nyosi, chi ñadi in kuenda'vi kuu ya. ¹⁸Dani jna'a maa ya ni kuu ini xe ndaka'an de'e ña ya, divi ku ni dane'e ña ya ichi ndaa, kua'a xe kaku anu o te dia'a ka ndakuu o de'e ki'na ga ya.

Nandede kaka ndaa o ichi Iyanyosi

¹⁹Ñani, ku'va, ñama ki ndaduji ni jnu'u ka xu nini do'o ni te ki kani ini ni ki'na ga xuka te ki ka'an ni, te ku'un kuee ini ni ma ki ndakiti'ni xachi ni. ²⁰Chi in ñaxivi ndakiti'ni deen ñatuu ndachiñu'u i Iya Nyosi. ²¹Divi ku, ki dandoo ni taka xe u'u, taka xe nee xe ñuu xe ka da'a ni, te ki kueta'vi ni taka jnu'u ya xe ni kee ini anu ni, chi jnu'u Iya Nyosi kuu dakaku ña.

²²Te ki kuendetu ni jnu'u ya, ki kunini do'o ni ko dani jna'a ki kuendetu ni chi nuxe ma kuendetu ni kuenda danda'vi ni maa ni. ²³Xondo nini do'o jnu'u ya, ko ñatuu da'a i nava'a ka'an jnu'u ya, kuu i mudu in ñaxivi xe ito ndee i nuu i nu in espejo.

²⁴Ito ndee i maa i, ko orre ndakoto xata i naa ini i nandede ito i.

²⁵ Ko xondo ñendetu taka jnu'u Iya Nyosi xe xu nini do'lo i na kuvete i chi taka in xe da'a i, kee va'a ndogani xe ñendetu i nu ya. Chi jnu'u Iya Nyosi kuu in ley va'a deen, xe ma kua'a jnu'u da'a o xika kuechi.

²⁶ Nuxe iyo in ñaxivi xe ñeni ini i xe ñaxivi va'a deen kuu i ko kana ga jnu'u ndeva'a xu'u i kuenda danda'vi i maa i, te tuu na ni kuenda xe ka'an i xe ñejnu'u i Iya Nyosi.

²⁷ Dia'a ka'an tata o Iya Nyosi xe kanuu deen xe da'a o xe va'a nuxe ichi ndaa xe ñejnu'u o ya:

Xe na chindee o duchi kuechi xe ñatuu tata ñatuu nana i.

Xe chindee o in ñadi'i xe ni i'i xii ña na chindee o ña orre xe ñunee ña in jnundo'o,
te xe ma da'a o xe u'u xe iyo nu ñuu ñaxivi xa'a.

**Ma ki kani ini ni xe kanuu deen ga ñaxivi
kuika, madiga ñaxivi kunda'vi**

2 Ñani, ku'va, vijna xe dia'a ka ñejnu'u ni Iya Jesucristu Iya tejnuni nu o, ma ki kani ini ni xe kanuu deen ga in ñaxivi, madiga inga i.

² Na ka'an ni ga o xe ni ka ndanijna'a ni xe ka ndachiñu'u ni Iya Nyosi. Te xee in tee kuika xe xi'i kue'e de'e oro diki nda'a te, te luu deen kaa da'ma te chi da'ma va'a deen ga kuu. Ko divi ni orre xukan xee in tee kunda'vi xe ni jne'e deen da'ma te xe kuenda ni kachi ga ni.

³ Te kuña'a ni nu tee kuika,

—Xa'a ni in titeyu kunukoo ni.

Ko nu tee kunda'vi ka'an ni nu te,

—Maa ni chi kunu kuiñi ni di kukoo ni nu ñu'u ni iña.

⁴ Nuxe dia'a ki da'a ni, kuini ka'an xe nda'a xiñu'u ni ñaxivi kanuu te dakediko ni ñaxivi kunda'vi, nuxe dia'a ka da'a ni ka ndakuu ni mudu in tee iyo jniñu xe ñatuu dandaa va'a ni in kuechi ñaxivi.

⁵ Ñani, ku'va, ki kunini do'lo va'a ni taka jnu'u ka'an da:

Ni kaji Iya Nyosi ñaxivi kunda'vi kua'a xe na kuejnu'u i ni ini ni anu i taka jnu'u maa ya, te dia'a kuu mudu ndukuika i chi ndani'i ta'vi anu i nde andivi, dia'a nava'a ni ka'an maa Iya Nyosi xe kukuu taka nyaa ñaxivi xe ka kuini va'a i nu ya.

⁶ Ko maa ni chi kuenda ka dakediko ni ñaxivi kunda'vi te kai nda'a xiñu'u deen ga ni ñaxivi kuika. ¿Naku ñatuu ka tuu ini ni

xe tee kuika ka ndakuu tee ka du'u ndee ña, te divi ni te ka dia'a ña nu tee iyo jniñu kua'a xe ki tee ña te jnu'u? ⁷ ¿Tuu da'a ni kuenda xe divi ni te ka xeku ndee Iya Nyosi o Iya tejnumi nu o a?

⁸ Va'a deen ka da'a ni nuxe ka ñendetu ni ley Iya Nyosi xe xodo jnuni nu tutu ya xe ka'an:

Kuini va'a ni nu taka ga ñaxivi diukan nava'a
kuini va'a ni nu maa ni.

⁹ Nuxe ka ñeni ini ni xe ka iyo ñaxivi kanuu ga madiga xeku ga ñaxivi, kuini ka'an xe ñatuu ka ñendetu ni ley Iya Nyosi xe ka'an xe in xe u'u kuu, divi kuu in xika kuechi kuu.

¹⁰ Nuxe iyo in ñaxivi xe ñendetu i taka ley Iya Nyosi ko danaa ni ga te ñatuu ni ñendetu i in di'na y dii na kutadi ini o xe ñatuu ñendetu i taka nyaa ley.

¹¹ Maa Iya Nyosi ni ka'an jnu'u xa'a:

Ma ki kava tuu ni ii inga ñadi'i xe ñadi ñadi'i ni kuu ña.

Te divi ni maa ya ni ka'an jnu'u xa'a:

Ma ka'ni ni inga ñaxivi.

Na ka'an o xe ka ñendetu ni jnu'u ki'na ga, te ma ki kava tuu ni ii inga ñadi'i xe ñadi ñadi'i ni kuu ña. Ko nuxe ñatuu ka ñendetu ni jnu'u ku uu, te ki ka'ni ni inga ñaxivi, ¡kuini ka'an xe ka ndakuu ni ñaxivi xe ñatuu ka ñendetu i ley Iyanyosi!

¹² Divi ku madi ki kana jnu'u ndeva'a xu'u ni, te dani jna'a madi ki da'a ni xe xa'a xe xukan chi xee in kivi xe kundaa kuechi o, ko nuxe nukoo o nava'a dane'e ña ley Iya Nyosi, daa te ma kundi'ni deen o chi ma kenekava o da'a o xe u'u.

¹³ Iya Nyosi o chi ma kunda'vi ini ya ñaxivi xe ñatuu ni kunda'vi ini i inga ñaxivi, ko nuxe ni kunda'vi ini i taka ni ga ñaxivi, ma xu'u i orre xe dandaa ya kuechi i, chi ka'an ya xe nda'vi i, te kunda'vi ini ña jna'a ya

**Tuu na ni kuenda xe ka'an o xe ñejnu'u o
Iya Jesús, nuxe ñatuu ka ñendetu o jnu'u ya**

¹⁴ Ñani, ku'va, ¿Na ni kuenda xe ka ka'an ni xe ka ñejnu'u ni Iya Nyosi ni ini ni anu ni nuxe ñatuu ka da'a ni in xe va'a, xe ñatuu ka ñendetu ni te ñatuu ka dakikuu ni jnu'u ka'an ya a? ¿Ka ñeni ini ni xe ndogani xe ka ñejnu'u ni ni ini ni anu ni te dakaku ña ya?

¹⁵ Nuxe iyo nde in ñani o di ku'va o xe ñatuu neva'a i da'ma kui'nu i te kumani xe kaji i, ¹⁶ te ka'an ni nu i:

—Koto kuee ni ichi nu'u ni, madi kuijnuni kajin
chi vijin deen da'a, te kaji va'a ni dita
kua'a xe chitu va'a chii ni.

Kuedi xe ka'an ni xe kunda'vi ini ni i ko nuxe ñatuu ni iña'a ni
da'ma kui'nu i, ñatuu ni iña'a ni ndeyu kaji i, tuu na ni kuenda.

¹⁷Diukan ni kuu jna'a nuxe ka'an o xe ka ñejnu'u o
Iya Jesús, ko nuxe ñatuu kunda'vi ini o inga ñaxivi te
ñatuu ka da'a o xe va'a, tuu na ni kuenda.

¹⁸Vetuni kendita in ñaxivi ka'an:

Ndijin chi ñejnu'u ni, te maa da chi da'a da xe va'a,
ko kuña'a da nu ñaxivi xukan:

Dane'e ña ni xe ñejnu'u ni Iya Nyosi kuedi xe ma da'a ni
xe va'a, te dane'e ña da xe ñejnu'u ndijia
ndaa da Iya Nyosi chi da'a da xe va'a.

¹⁹¿Ka ini ni xe in di'na Iya Nyosi iyo a? ¡Nuxe
ndaa, naka va'a! ¿Ka ini jna'a ni xe tachi
u'u, ka ñejnu'u i xe iyo Iya Nyosi ko uni
ka ni'i deen i xe ka xu'u i nu ya a?

²⁰¡Ma ki kava nee ni! Ki ndakuini ni te ki kueta'vi ni
xe ñatuu na ni kuenda xe ka'an ni xe ñejnu'u ni
Iya Nyosi nuxe ñatuu da'a ni xe va'a.

²¹In jna'a o tee ni iyo nde ki'na ga xe ni xu nani te Abraham,
ni ñendetu te jnu'u ni ka'an Iya Nyosi chi ni chonee te de'e te
Isaac nu naa xe ndadoko te i, te xexe'e xe ni dakikuu te jnu'u
ni ka'an ya divi ku ni tuu ini ya xe ika ndaa te ichi ya. ²²¿Ni
ñeku'un ini ni a?, nuxe ñejnu'u o Iya Nyosi, da'a o xe va'a, te
nuxe da'a o xe va'a kuini ka'an xe ñejnu'u ndijia ndaa o Iya Nyosi
ni ini ni anu o. ²³Te dia'a ni xejna'a jnu'u Iya Nyosi xe ka'an:

Ni ñejnu'u Abraham Iya Nyosi ni ini ni anu te, divi
ku ni ñeta'vi ña Iya Nyosi xe kuu te in
ñaxivi va'a xe ika ndaa te ichi ya.

Dia'a ni kuu divi ku ni ka danani ña i xe amigo Iya Nyosi kuu te.

²⁴Vijna ka ini ni xe ka'an maa Iya Nyosi xe ñaxivi
va'a ka ndakuu o nuxe ka da'a o xe va'a te ñadi
madi'na xe ñejnu'u o xe maa ya kuu Iya Nyosi.

²⁵Te dia'a ni ndo'o in ña'a ni xu nani Rahab, xe nde ki'na
deen ga, ni xu da'a ña xe u'u, ko ndogani xe ni da'a ña xe
va'a, divi ku ni ñeta'vi ña Iya Nyosi xe kuu ña in ñaxivi
va'a. Chi ni ñeta'vi ña uu tee ni tenda'a Josué, te ni chiva'a

ña ña ini ve'e ña, te ni chindee ña ña xe ni ka ndee te inga ichi kua'a xe ma ki ndani'i ña ñaxivi te ki ka'ni ña i.

²⁶ Chi diukan kuu orre i'i o xe kana anu o te xiki kuñu o chi ndiyi ga ni kuu, te diukan kuu jna'a nuxe ñejnu'u o Iya Nyosi ko ñatuu da'a o xe va'a, mudu ndiyi ga ni kuu o.

Na kani ini va'a o nandede ka'an o

3 Ñani, ma ki kani ini ni xe mestru ki kukuu taka nyaa ni. Chi xe ka ini o xe taka nyaa da xe ka ndakuu da mestru, kue'e ga kuechi da kundaa nuxe ka dane'e va'a da jnu'u Iya Nyosi, ko ñatuu ka ñendetu da jnu'u ka dane'e da nu ñaxivi, te kuini ga da jnundo'o orre xe dandaa ya kuechi da.

² Ichi ndaa xe taka o ka da'a kue'e xe u'u. Ko nuxe nde in ñaxivi ma kivi ma ñuu ga da'a i ni in xe u'u, te ñatuu ka'an ndeva'a i nu ni in ñaxivi orre ka'an i, kuini ka'an xe in ñaxivi va'a deen kuu i. Nuxe ndaku i kutaji i xaa i orre kuini i xe ka'an in jnu'u ndeva'a, kuini ka'an xe tejnuni jna'a i nu xiki kuñu i.

³ Nuxe na jnaa o frenu xu'u in kiti, ñendetu ti nu o te kuini ka'an xe tejnuni o nu ti chi ni kutaji o ti.

⁴ Te dani jna'a taka barcu, kuedi xe na'nu deen nu, te kuedi xe ni'i deen xe'e tachi xe uni chinda'a ña, te da'a i xe ki'i ñama nu, ko tee dakaka nu ñeni ini te ndee ichi ki'i nu. Te ñejniñu te in xujnu lu'li xe nani timu, xe da'a xe na ki'i nu ichi kuu ini te.

⁵ Te diukan kuu jna'a o ii xaa o, kuedi xe lu'li deen ñunee xu'u o, iyo jñunee ña nu u'u orre ñatuu ñeni ini o te ka'an o.

Kuedi in tindiki ñu'u na ndava in xuku, ndaku chu'un in xuku ka'nu deen ñama ni danaa in tinduu ka'nu.

⁶ Xaa o da'a xe ñekona'a in jnu'u ka'an o divi ku mudu in xaa ñu'u kuu, chi kuedi xe lu'li ko ndaku tejnuni nu taka ga xiki kuñu o, orre ka'an o in jnu'u ndeva'a, ndaku jnaa ña nu u'u, ndaku danaa xiki kuñu o te ndaku jnaa ña andeya.

⁷ In ñaxivi kuu tejnuni i nu taka kiti deen, kiti ka ndechi, koo, ii taka chaka xe ka iyo ti nu ndute mar. ⁸ Ko ña ka ndaku o tejnuni o nu xaa o xe ma ka'an ga o in jnu'u ndeva'a, nanu kuu xe xaa o kuu mudu in kiti xe ña xoo na ndaku damasu ti te dani jna'a iyo kue'e venenu ti.

⁹ Orre xe ka'an o, ñejniñu o xaa o xe ndachiñu'u o Iya Nyosi Iya kuu tata o, te divi ni xaa o ñejniñu o xe ka'an u'u o di kaji o diki inga ñaxivi. Ko ña vetuga, chi

Iya Nyosi o ni da'a ya taka ñaxivi nava'a kaa maa ya. ¹⁰Divi ni xu'u o vekana jnu'u va'a, te divi ni xu'u o vekana jnu'u ndeva'a. Ñani, ma ki da'a ni diukan chi ña vetuga.

¹¹In nuu kee ndute ma kuu kee ndute vidi ii ndute u'va. ¹²Dani jna'a in jnutini'ñu ma kuu tee nu tikava, te in xujnu uva ma kuu tee nu tini'ñu. Ñani, dani jna'a ma kuu kee ndute vidi nu kee ndute u'va.

Xenijnuni Iyanyosi

¹³Nuxe ndijna'a maa ni iyo in ñaxivi xe tu'va deen i, xe ñeku'un va'a ini i jnu'u Iya Nyosi, kanuu deen xe na kaka ndaa i ichi ya, kua'a xe taka ga ñaxivi kuu ki kuini i xe tu'va i, te neva'a i xenijnuni Iya Nyosi, chi ñatuu ndakuejnu'u i maa i. ¹⁴Ko nuxe ka kukuedu ini ni, ka ndakuejnu'u deen ni maa ni, te ka xejna'a ni, ma kuu ki ka'an ni xe tu'va deen ni xe neva'a ni xenijnuni Iya Nyosi, chi ñatuu ndaa.

¹⁵Chi xenijnuni xukan ñadi xenijnuni Iya Nyosi kuu, chi xenijnuni ñaxivi ka iyo nu ñu'u kuu, xenijnuni ñaxivi ka da'a xe u'u, xenijnuni ni maa i, xenijnuni tachi u'u kuu.

¹⁶Nuxe iyo jnu'u kuiñu, jnu'u kukuedu ini, jnu'u kiti'ni, te deen ka ndakuejnu'u i maa i, te ka da'a i ndidaa nuu xe u'u, ma kuu ki kunukoo va'a i.

¹⁷Ko xondo neva'a xenijnuni xe veji xe ni tenda'a Iya Nyosi, da'a i taka xe va'a xa'a:

Ki'na ga, ika ndaa i ichi ya kua'a xe na kundoo anu i.

Dani jna'a ñu'u kuee anu i, ñatuu kiti'ni i nu inga ñaxivi.

Va'a deen ini i chi chindee i inga ñaxivi.

Dani jna'a nda'vi ini i chi chindee i ñaxivi

ka ñunee in jnundo'o.

Inuu kunda'vi ini i taka ñaxivi.

Dani jna'a ñatuu danda'vi i chi ka'an i maani

ichi ndaa, ni ini ni anu i.

¹⁸Ko xondo kana iin nu ñaxivi ka dakiti'ni jna'a kua'a xe ki ndumani nujna'a i, ñaxivi xa'a ñendetu i nava'a kuu ini Iya Nyosi, ndee maa ya ka'an xe nda'vi i te kunda'vi ini ya taka ñaxivi.

Naxondo kuñe'nu nu ni, xe u'u di Iyanyosi

4 ¿Naku ka dakiti'ni jna'a ni te ka xejna'a ndijna'a maa ni a? ¿Kuini ka'an xe ka ñunee kue'e deen ga xe u'u anu ni, te xe u'u xa'a tejnuni nu ni!

² Kuini ni in xe kuini ni ko ñatuu ka ni'i ni, uni ka ñe'ni jna'a ni, ka kukuedu ini nujna'a ni. Ka dakiti'ni jna'a ni, te uni ka xejna'a ni ndogani xe ñatuu ka ni'i ni in xe ka kuu ini ni. Ko ñatuu ka ni'i ni in xe ka kuu ini ni, chi ñatuu ka ikan ni nu Iya Nyosi. ³ Te nuxe ka ikan ni, ñatuu tee ya chi ña kua'a ni kakan ni, chi ini ya xe ñu'u ini ni xe kuejniñu ni nu kuini xiki kuñu ni te kuenda da u'u ni maa ni chi ma kuejniñu va'a ni.

⁴ ¿Naku ñatuu ka kumani ni ii Iya Nyosi te ñatuu ka ñendetu ni jnu'u ya a? ¿Naku ñatuu ka ini ni xe nuxe mani deen ka kuu ni ii xe u'u, te ka da'a ni xe u'u xukan kuini ka'an xe kiti'ni ni nu Iya Nyosi a? Chi dia'a iyo, nuxe kuini ni xe da'a ni xe u'u kuini ka'an xe kiti'ni ni nu Iya Nyosi.

⁵ ¿Naku ñatuu ka ñejnu'u ni jnu'u ka'an nu tutu Iya Nyosi a?

Xe Iya Nyosi kunda'vi ini deen ña ya te kukuiñu ña ya,
chi kuini ya xe maani ya ndachiñu'u o divi
ku ni jnaa ya espíritu ya ini anu o.

⁶ Iya Nyosi mani deen kuini ya nu o xe kunda'vi ini deen ña ya te chindee ña ya. Dia'a nava'a ka'an nu jnu'u ya:

Ñatuu jna'a ini Iya Nyosi ñaxivi xe ka ndakuejnu'u i
maa i, ko ñaxivi ñatuu ka ndakuejnu'u i maa i
mani deen kuini ña ya te kunda'vi ini ña ya.

⁷ Ni ini ni anu ni kuendetu ni nu Iya Nyosi te dakikuu ni jnu'u ya, kua'a xe chindee ña ya xe ma kenekava ni xe da'a ga ni xe u'u daa te kunu tachi ki'i i.

⁸ Kuajna'a ni nundeku Iya Nyosi daa te xejna'a ya nundeku ni, ndijin xe ka da'a ni xe u'u, kakan ta'vi ni xe na ndakune ya nda'a ni te na ndada'a ya anu ni kua'a xe na ki kunukoo va'a ni.

Te taka ni xe ñatuu ka ika ndaa ni ichi Iya Nyosi, xexe'e xe dani jna'a ka kuu ini ni xe ki chindikun ni xe u'u iyo ñuu ñaxivi: Ki ndakani ini ni, kua'a xe ki kukuu ni ñaxivi xe ñatuu ga iyo jne'e anu i nu Iya Nyosi.

⁹Te xexe'e taka xe u'u xe ka da'a ni, ki ndakani ini ni, ki jnau ini ni, te ki nda'yu deen ni. Kuedi xe ni ka xeku deen ni, ko vijna ki nda'yu ni. Te kuedi xe iyo ni ka kudii ini ni, ko vijna ki kukueka ga ni ini ni.

¹⁰Ma ki ndakuejnu'u ni maa ni, te xee in kivi xe maa Iya Nyosi ndakuejnu'u ña ya.

Ma ki ka'an ni jnu'u inga ñaxivi

¹¹Ñani, ku'va, ma ki ka'an jnu'u jna'a ni. Chi nuxe ki ka'an u'u ni diki in ñani ni, di ki dandaa ni kuechi ñani ni, kuini ka'an xe ki ka'an u'u ni diki ley Iya Nyosi, te xe ka ñeni ini ni xe ña vetuga ley ya. Chi nuxe dia'a ki da'a ni, ñatuu ka ñendetu ni ley ya xe ka'an xe kuini va'a o nu taka ga ñaxivi, ko ka kuu ini ni xe ki koto ndee ni nuxe vetuga ley Iya Nyosi. ¹²Madi'na maa dii Iya Nyosi dandaa kuechi o, Iya dakaku ña, te da'a ya xe naa ñuu ñaxivi. Ko maa ni, ¿naxondo kuu ni, xe dandaa ni in kuechi inga ñaxivi a?

Ñatuu ini o nandede kukuu nu kua'an ga o

¹³Ki kunini do'o ni jnu'u xa'a:

Vetuni xe ndijna'a maa ni ka iyo ñaxivi xe ka ka'an i dia'a:

Vijna di xujnee ki'i koyo da ñuu xukan, te xukan ki koo da in kuiya, kua'a xe ki diko da in ndajniñu, te dia'a ki ni'i da mediu.

¹⁴Ko ñatuu ka ini ni nandede kukuu xujnee, nuxe ki kuteku ga ni, di ña'a. Chi taka ñaxivi ka ndakuu i mudu in viko nu'u, di xoko xe kendita nu ndute in nudi'na ni orre ido te, xuka te naa.

¹⁵Divi ku, va'a deen ga nuxe ki ka'an ni dia'a:

Nuxe kuini maa Iya Nyosi, ki kuteku ga da, te kuu ki da'a da jniñu xa'a, di jniñu xukan.

¹⁶Ko ñatuu ka ka'an ni dia'a, chi ka ka'an ni xe ka ini ni taka nava'a kukuu nu kua'an ga o, xexe'e xe iyo ka ndakuejnu'u ni maa ni, te taka xa'a kuu in xe u'u.

¹⁷Ko xondo ka ini ndexe kuu xe va'a te ñatuu ka dakikuu i xe ki da'a i, xukan kuu in xika kuechi nu Iya Nyosi.

Nyavu kana iin te nu ñaxivi kuika

5 Ndijin xe ka ndakuu ni ñaxivi kuika ki kunini do'o ni jnu'u xa'a: Ki nda'yu ni, ki kana xiki ni, ki jnau ini ni chi ka'nu deen jnundo'o veji nu ni veji in jnama ki kunee ni.

² Chi ki te'yu taka nyaa xe kai neva'a ni te ki kaan tikidi taka da'ma ni. ³ Taka xe neva'a ni, kuu mediu di oro di plata, ndondoo ki kuido ñuñu te ki te'yu, te xe kachi maa te'yu, y xe ni ido ñuñu kukuu orre kundaa, te divi ni mediu ni xe ni ido ñuñu ndachu'un ña, na xejna'a orre xe na kundaa kuechi ni nu Iya Nyosi.

⁴ Ndogani xe deen ni ka danda'vi ni ñaxivi ni ka dakee itu ni xe ñatuu ni chixa'vi ni i, divi ku ka ka'an kuechi i, te Iya Nyosi Iya tejnuni nu o, nini do'o ya xe ka dandaku i, divi ku xejna'a in kivi xe dandaa ya kuechi ni.

⁵ Xe ka iyo ni ñuu ñaxivi xa'a, ndogani xe ka iyo mediu ni kue'e deen xe ka ñee ni xe ka da'a ni xe u'u nava'a kuu ini xiki kuñu ni, te iyo va'a dii ka kuu ini ni, mudu in kiti tata xe ni nduu ti xe ki ka'ni ña jito'o ti xe kukuu ti kuñu, diukan ni jna'a ka kuu jna'a ni.

⁶ Iyo ñaxivi va'a xe ñatuu naku ka da'a i te orre ka dandaa ni kuechi i uni ka tekuechi ni'i ni i, te ndogani xe ñatuu ka'an ndee i maa i uni ka ñe'ni ni i.

Nini kai ndetu ni xe ndii Iya Jesús ki ndaka'an ni Iyanyosi

⁷ Ko maa ni ñani, ku'va, ki ku'un kuee ini ni, te ma ki kava xachi ini ni te ki kundetu ni nde maa kivi xe ndii Iya Jesús. Diukan nava'a ka da'a ñaxivi ka chi'i tata xe ka xu ndetu i nde na kuun davi te ka chi'i i tata, dani jna'a ka xu ndetu i kuenda xoo kua'a xe ki ndatejna'a i niñi i. Chi ndetu kuee i, nde orre na kue'nu viyu, te ndetu kuee i nde orre na tena'a viko davi. Xuka te dakee i, te ndani'i i kue'e niñi. ⁸ Dani jna'a maa ni, ki ku'un kuee ini ni, te ki kundee ini ni, ma ki ndaxu'u ni, chi vekuxajni deen xe ndii Iya Jesús.

⁹ Ñani, ku'va, ma ki kuxika ini ni ndijna'a maa ni, ma ki tejna'a jnu'u ndijna'a maa ni, chi xenuu ndii Iya Jesús, xe dandaa ya kuechi ni.

¹⁰ Ñani, ku'va, ki dakua'a ni nava'a ni ka xu iyo tee nde ki'na ga, tee ni xu ndakani jnu'u ni xu ka'an Iya Nyosi nu te, xe ni ka xu ini deen te jnundo'o ko ni ka kundee ini te, ni ka chindikun te Iya Nyosi, te diukan ki da'a jna'a ni. ¹¹ Kai nda'a

xiñu'u o taka tee ni ka ini deen jnundo'o, te ni ka kundee ini te. Ni ka xu tekú do'o ni xe ni iyo in tee ni xu nani Job xe ni kundee ini te taka jnundo'o ni ndo'o te, te maa Iya Nyosi o ni chindee ña. Taka xe ni da'a Iya Nyosi o xa'a kuini ka'an xe ka'nu deen ini ya te dakanu ini ya taka xika kuechi o.

¹²Dani jna'a maa ni, ñani, ma ki ka'an ni na jitonyusi di nanyusi, ma ki ka'an ni, "Xa'a inu ni kandii te xa'a kee ya", nuxe ka ka'an ni xe "daa" ki dakikuu ni xe "daa", te nuxe ni ka'an ni xe "ña'a" uni ma ki da'a ni te na kukuú xe "ña'a." Te ki ka'an ni maani jnu'u ndaa, chi Iya Nyosi dandaa ya kuechi ni xexe'e in in jnu'u xe ka ka'an ni xe ñatuu ndaa, kua'a xe ma kuini u'u ña ya.

¹³Nuxe iyo nde in ni maa xe jnau ini i, na ndaka'an i Iya Nyosi. Te nuxe iyo nde in ni xe ka kudii ini i, na kata i in xaa nu Iya Nyosi.

¹⁴Te nuxe iyo nde in ni xe ka ku'u ni, kana ni tee ñe'nu xe ka ñe'nu ichi te ñaxivi xe ka ñejnu'u i Iya Jesús, kua'a xe na ki chi'i te aciti diki ñaxivi ku'u, te ki kakan ta'vi te nu Iya Nyosi xe na ndada'a ña ya. ¹⁵Te xondo ndaka'an Iya Nyosi ni ini ni anu i te ñejnu'u i xe ndu'va ñaxivi ku'u, maa Iya Nyosi ndada'a ñaxivi ku'u un, te nuxe ni da'a i xika kuechi divi ni maa Iya Nyosi dakanu ini ña.

¹⁶Divi ku, ki ndakani nujna'a ni xika kuechi ni, te ki kakan ta'vi ni nu Iya Nyosi xe kunuu ndijna'a maa ni, kua'a xe na ndada'a ña Iya Nyosi. Chi in ñaxivi va'a xe ika ndaa i ichi Iya Nyosi, orre xe ikan ta'vi i nu ya, kue'e deen xe da'a ya xe ikan ta'vi ñaxivi xukan.

¹⁷Ni iyo in tee ni xu nani Elías, xe ni xu ndakani te jnu'u ni xu ka'an Iya Nyosi nu te. Kuedi xe ni xu kuu te in ñaxivi ndeva'a ni nava'a ka kuu maa o, ko ni ikan ta'vi te xe ma kuun davi te ni ñejnu'u te ni ini ni anu te xe ma kuun davi, te ni xejna'a xe ñatuu ni kuun ya uni kuiya dava. ¹⁸Xuka te ni ndaka'an tugu te Iya Nyosi xe na kuun ya, te ni tena'a ya kuun ya te ni ndukuú xuku, te ni kua'a deen xe ni ka chi'i te nu ñu'u.

¹⁹Ñani, ku'va, nuxe nde in ñani o ni ika xata, te ni dandoo i Iya Nyosi, te inga ñani o kana iin nu i, te ndakani ini i, te ndivi nduu tugu i kuejnu'u i ichi ndaa dane'e ña Iya Nyosi o, ²⁰ki nukui'nu ini ni taka jnu'u xa'a: Xondo ndaku xe kana iin nu in ñani o xe ndivi nduu tugu i ichi Iya Nyosi, mudu dakaku ña i, chi ñani o ma ki'i i andeya, te maa Iya Nyosi dakanu ini ya taka xika kuechi i.